

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. VIII. Mutationes miraculosæ, quæ fiunt circa Eucharistiam,
aliquando veræ sunt, aliquando tantùm apparentes: equidem ordinariè
non est vera Christi Caro, vel verus Christi Sanguis, qui ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](#)

CONCLUSIO VIII.

Mutationes miraculose, quæ fiunt circa Eucharistiam, aliquando veræ sunt, aliquando tantum apparentes: equidem ordinariè non est vera Christi Caro, vel verus Christi Sanguis, qui apparet; neque semper sub illis permanet Christus sacramentaliter.

T 17. Circa Eucharistiam facta fuerunt miraculose mutationes,
Pachafina Corbeinensis Guitmundus.
Scotus.

Constat ex historiis fide dignis sapissime factas fuisse mutationes, aliquando ad confusione Infidelium, qui veritatem realis praesentia Corporis & Sanguinis Christi in Sacramento negabant; aliquando ad terrorem indigne communicantium; subinde ad confirmationem infirmorum: interdum etiam ad consolationem Sanctorum & piorum hujus Sacramenti cultorum. Vide Pachafinam Corbeinensem lib. de Eucharistia cap. 14. Guitmundum lib. 3. de hoc Sacramento, & alios.

Prima pars Conclusionis est communis. Dicit eam Scotus in Report. (Colonia: impressis) 4. dist. 10. q. 9. n. 10. verbis ejus exscribo proclariori intellectu. Circa visionem, inquit, Christi, si posset sensibiliter videri in altari, ponuntur casus, quia aliquando apparuit ibi puer sensibiliter oculo corporali: aliquando apparuit caro non habens distincte que possunt esse Christi formam humanam. Dico, quod possibile est tales in propria apparitiones esse Christi in propria specie, & in alia specie.

In propria, inquam, specie, id est, in proprio corpore realiter & dimensivè; & in alia specie per aliquam mutationem mediè, vel organi visorii, aut immediate ipsius visus, vel folius phantasie, quibus Deus imprimet speciem visibilem, vel phantasma Christum sic representans.

Rationem è vestigio subiungit: Quia talis apparitus vel apparuit tantum unu, vel omnibus assistentibus: & hoc vel transeunter, vel permanenter. ratio istius Si apparuit unu tantum, non est ibi Christus realiter allegatus à dimensivè in hostia: quia nihil erat ibi extra sensible, nisi quod prius: sed apparuit sic videnti interiori, vel in aere iuxta oculum; & tunc appareat sibi quasi esset obiectum hic existens: cum tamen non sit ibi alter, quam prius. Si tamen appareat omnibus assistentibus realiter, credo quod est ibi: quia vult apparere sensibiliter propter fidem confirmandam: & vult ibi vere adorari, sicut in hostia: igitur verisimile est, quod ibi est verus Christus sensibiliter, quia nec vult fidem confirmare per phantasias apparitiones, nec quod communitas faciat idolatriam,

adorando aliud, quam versus Deum. Si autem apparet permanenter, credo quod est ibi realiter sensibiliter, sed non est in Eucharistia apparet, sed regulariter est in Eucharistia, lucet posse presentiam suam causare sine Eucharistia, si velit.

Itaque ad dilcernendum quando mutationes miraculose live in Corpus & Sanguinem, live in lapidem, vel aliam quamcumque rem sint vera in Eucharistia, quando apparentes solùm, haec sit regula. Quando illa mutatio miraculosa omnibus eodem modo apparet, & hoc ad longum tempus, est vere in Sacramento facta: si vero non omnibus eodem modo, vel ad breve tempus apparet, est tantum apprens per delusionem sensus.

Ratio est; quia seclusis novis miraculis, quæ sic sine fundamento fingi non debent, objectum sensibile quod vere ita est, ut in apparet, eodem modo & perseveranter natum est movere quemcumque visum: actio siquidem objecti in visum est per modum naturæ; & ideo quantum de se, habet se semper eodem modo.

Dixi, *seclusis novis miraculis*; quia indubitate potest Christus seipsum præbere videndum realiter uni, & non alteri; Deo utique cum illo, & non cum hoc concorrente.

Neque ex apparenti tantum mutatione recte intuleris: ergo Deus potest esse auctor mendacij sive deceptionis. Primum enim, sensus, uti non judicat sic esse, vel non esse, sed sensibiliter apprehendit hoc vel illud, tamquam in specie sensibili relucens, ita non decipitur propriè, tametsi non ita sit, ut representatur. Intellectus vero exinde arguens, quamvis decipiatur, non tamen à Deo, sed à scipo; quia imprudenter concludit ita statim esse, quia sic apparuit sensui, qui in multis aberrat à vero.

Sed nunquid Deus talia representant sensui, intentit intellectum decipere? Numquid vult intellectum statim judicare, quod ita sit, ut apparet sensui? Minime; sed vult aliud quidpiam, quod verissimum est, intellectui per hanc figuratum apparitionem manifestare, nimirum Corpus & Sanguinem suum vere esse in Sacramento.

Eleganter Divus Augustinus Quæstionum Euang. lib. 2. capite ultimo: *Quod scriptum est apud C. inquit de Domino: Fixit se longus ire non ad mendacium pertinet. Non enim omne, quod singimus, mendacium est; sed quando id singimus, quod nihil significat, tunc est mendacium.* Cum autem fiducia nostra referatur ad aliquam significacionem, non est mendacium, sed aliqua figura veritatis. Alioquin omnia, que à sapientibus & sanctis vuis, vel etiam ab ipso Domino figurata dicta sunt, mendacia deputabantur; quia secundum istation intellectum non subsistit veritas in talibus dictis. Et post pauca: *Sicut autem dicit, ita etiam facta singuntur sine mendacio ad aliquam rem significandam.* Quid illustrius ad rem nostram dici poterat?

Sancte

Sanè si de proprio mendacio agitur, nihil manifestius, quām hujusmodi apparentem solum mutationem non esse locutionem contra mente; neque enim ordinat eam Deus ad significandum hominibus suum conceptum, quod necessarium est ad propriam locutionem; & per consequens ad proprium mendaciū: sed ut dictum est, ad significandam realem presentiam Corporis & Sanguinis Christi in Sacramento.

De cetero pro certo tenendum, apparitiones miraculosas, tamē vero, id est, alicuius objecti, quod verē hic est; minimē tamē esse ipsum Christum in Sacramento, sed vel Christi seū in propria specie hic sistentis, vel alicuius alterius substantiæ circa Sacramentum producta à Deo, vel esse ipsarum specierum sacramentalium, hāc vel illā qualitate seu aetatione miraculosa imbutarum; v.g. si appearat Christus in specie pueri, vel viri super altare, & hoc diū & omnibus adstantibus, quamvis piè credatur, secundū Scotum supra in Reportatis, & alios, tunc Christum hīc ita realiter præsentem esse, haud equidem tunc videtur Christus in Sacramento, non solum quia non videtur totus in toto, & totus in singulis partibus spati, quod propriè est videre Christum in Sacramento, sive prout existit in Sacramento; sed etiam quia implicat corpus viri sub conaturalibus dimensionibus esse in parva hostia circumferentia, ut expreſſe notavit Scotus supra in Report. dicens: *Vnde secundū propriam dimensionem, quam habet in celo, non potest esse in parva hostia dimensione; quia non posset esse in ista parvo loco.* Non ergo illud, quod tunc videtur, est in Sacramento; sed circa Sacramentum.

Quod si petas; quomodo corpus viri hic præsentis in propria specie, possit repræsentari in parvitate pueruli? Respondeo posse id Deum efficeri minuendo activitatem & perfectionem speciei visibilis, eo modo quo speciei actiuitas minuitur in longo radio, ut ea, qua de longe per illam speciem videntur, apparent minora, quam sint in se.

Rursum, si hostia versa appareat in duritiam lapidis, non est illa muratio in Corpore Christi, ut patet; quia talis densitas decet corpus impassibile & gloriosum: neque est in ipsis speciebus sacramentalibus; quia quantitas panis non est capax tantæ densitatis in parte: ergo neque nunc. Estergo illa densitas in alio corpore, divinitus hic producta.

Similiter, si calix, in quem primò parum vini erat infusum, subito appareat Sanguine plenus, non est illa vera Sanguis, sed alia substantia similis in colore & humiditate; quia quantitas specierum modici vini non potest tam latè diffundere; nec decet Sanguinem Christi gloriosum in propria specie separatum à Corpore in calice ponit: ergo quod sic appa-

ret, si verē est aliquod objectum, nec sunt species sacramentales, neque verus Sanguis Christi, sed aliqua substantia similis.

Quid dicam de portiuncula carnis non habente figuram hominis, in qua subinde conversa apparuit hostia? Non est verisimile, quod sit caro Christi, neque ut est in Sacramento, sic enim non habet dimensiones; neque ut in celo, quia sic habet alias dimensiones. Sanè haud convenit, ut statim dixi de Sanguine, carnem Christi separatim ponit à reliquo corpore, & sapit ad annos plurimos in propria specie conservari. Accedit, quod talis caruncula asserata paulatim induratur & margeſcit; nigrificet & corruptiput; quod longè abest à carmine gloriosa.

Denique si solum appareat hostia splendere, aut species vini in eadem quantitate apparent rubicunda instar sanguinis, vel in hostia apparent maculae rubicundæ; illa si verē sint, sunt qualitates aliqua inductæ in quantitatē panis & vini. Si tamen ex hostia fluat liquor sanguineus, ille non est aliqua qualitas in hostia, neque eius Sanguis; sed substantia alia simili Sanguini divinitus infusa hostia.

Ex his patet secunda pars Conclusionis. Projectio nulla est necessitas, ut Christus re ipsa appareat ad effectum aut finem miraculi; qui ut Christus re ipsa appareat ad effectum aut finem miraculi, sufficienter probatur per factam apparitionem, cum equidem quantumvis vera esset, veritas certè constare non possit. Siquidem appareat Angelus in forma Christi, producat Deus speciem repræsentantem Christum, sicut in speculo contingit repræsentari objectum, quis discernere & verē dicere poterit: *Hic non est verus Christus realiter & dimensione?* Constat sanè Christum in propria persona numquam, aut certè valde raro apparuisse, postquam ascendit in celum.

Neque tunc committitur deceptio, ut supra dixi, quia fides docet Christum indivisibiliter esse in Sacramento; illæ autem apparitiones solum fiant, ut significetur realis præsentia, qua ibi verē est, & qua alio modo secundū sensum ostendit non potest: sicut si supra tentorum Imperatoris exponatur imago illius, licet ipsa non sit Imperator, non tamen committitur deceptio, quia ordinatur tantum ad significandum Imperatorem ibi commorari.

Et quid resert ad confirmationem fidei sivephantastica sit apparitio, sive vera, dum tamen sensus externus, immo & intellectus, cuius est credere, idem planè objectum apprehendant? Ex quo patet responsio ad primam rationem Scotti supra in Report.

Ad secundam dico, Christum vel non velle ibi adorari; vel si velit, ibi existere sub speciebus sacramentaliter. Et estd species desistit, dico adhuc posse adorari, ut statim explicō in

i 22.
vel appareat
pars carnis
non habens
figuram ha-
minis.

aut appa-
reat hostia
splendens

Nulla est
necessitas
ut Christus
re ipsa ap-
pareat ad
effectum
aut finem
miraculi

123.

124.

teria

Disputatio 4. De Eucharistia.

232

tertia parte Conclusionis, quæ nullam aliam patitur difficultatem.

Manet quandoque Christus sacramenta- liter sub speciebus miraculosè immutatis.

Hoc extra omne dubium esse debet, aliquando sacramentaliter permanere Christum sub speciebus miraculosè immutatis, quando videlicet non est talis & tanta immutatio, ut desineret substantia panis, si ibi esset: alioquin si tanta & talis esset, æquè certò Sacramentum corruptitur. Ad quod moraliter judicandum & discernendum (physica enim certitudo non potest haberi sine speciali revelatione) hac regula notari potest:

Signum ad hoc dijudi- candum.

Quando apparitiones sunt tales, ut habeant similitudinem cum præsencia Christi hic; ut si appareat sanguis, caro, vel puer, aut splendor aliquis, tunc existimandum est, non desistit Corpus & Sanguinem Christi esse in Sacramento; quia ad hoc videtur illa apparitio ordinari, ut ostendat realem præsentiam Christi hic. Quando verò apparitio habet dissimilitudinem cum præsencia Christi, ut si Sacramentum in ore sumentis videatur converti in lapidem, vel in cineres resolvi &c. tunc credibile est non manere Christum in Sacramento; quia ad hoc significandum videtur ordinari talis apparitio.

De adora- tione mira- culostrum specierum.

Et hinc judicandum est de adoratione miraculosarum Specierum. Prioris enim generis species, sub quibus manet Christus, sunt adoranda latrìa absolute, quia sunt verè Sacramento, vel sub illis verè latet Sacramento. Et ita habet praxis Ecclesiæ. Posterioris verò generis species sunt solum adoranda latrìa respectiva, sicut Crux & alia Christi signa mere significativa, & non continentia Christum. Ceterum ad tollendam omnem ambiguitatem & incertitudinem, periculumque praecavendum materialis saltē idololatriæ, solet Ecclesia speciebus miraculosis adorationi expositis apponere aliquam aliam hostiam consecratam.

Hactenus ad primam questionem, de qua Scotus in primo scripto non meminit: in Reportatis verò satis breviter eam attigit, & ideo minus accuratè discussit; quia incidenter, & non ex professo. Unde ex hac parte nolim videri ejus auctoritatè in aliquo præjudicasse.

Venio ad secundam questionem, quæ faciem habet responcionem; est autem hujusmodi:

CONCLUSIO IX.

Facta miraculosâ mutatione circa species, non obligatur Sacerdos ad sumptionem, vel novam Consecrationem: quidem consultur nova Consecratio.

126. Species mutata &

Prima pars intelligitur, nisi species redeant ad priorem statum. Unde si non est perpetua mutatio, tantisper expectandum erit, donec

restituatur speciebus pristinus status, & tunc ad pristinum statum redire, unquam facta mutatio. Quidni, cum ex precepto divino debet integraliter perfici Sacramentum, & commode possit?

Si autem permutterat specierum fuerit per se ipsa, sive vera, sive apparent solum, videtur hoc ipso Deus dispensare in suo precepto sumendi Sacramentum; quandoquidem illud constitutum in eo statu, in quo commode non potest, utique propter horrem vel nauseaem, quam incurrit sumenti. Et dato quod nullum horrem vel nauseaem incuteret, adhuc videtur excusari Sacerdos à sumptione; quia Christus non instituit sumendum hoc Sacramentum, nisi sub specie panis & vini exterius apparente.

Sed numquid potest sumere? Resp. Ecclesia nusquam significat se hoc prohibere, neque Christus, & aliunde verè sumitur Christus sub specie panis & vini: supponimus quippe ex dictis Conclusionis præcedenti, quamdiu manet ibi Christus, manet pariter species panis & vini, quamvis forte occultata sub alia specie miraculosa: horror quoque ac nausea possunt abesse. Nihilominus tamen, inquit Suarez disp. 55. l. & 4. servanda est Ecclesiæ confitudo, à qua non licet facilè discedere, præsumti quia hoc conferre potest ad majorem Sacramenti reverentiam.

Consentio; ast rursus interrogo: quid ergo faciendum Sacerdoti? Num tunc sumptuone Sacramenti potest recedere ab altari? Vel debet aliud Sacramentum consecrare, & illud sumere, atque ita Missam absolvare? Ratio dubitandi est: quia ex una parte non potest sumere species miraculosè immutatas; aliunde verò, nimis ex lege divina proper integratatem Sacrificii teneri consumere Sacrificium. Accedit quod eodem die non possit celebrare.

Ob hanc difficultatem sunt diversæ de hacte sententiæ. Divus Antoninus 3. parte Theol. tit. 16. cap. 6. §. 14. existimat debere Sacerdotem totum aliud Sacramentum consecrare & sumere. Sed hæc sententia multis non placet; quia, inquit, totum Sacramentum de novo consecratum non pertinet ad prius Sacrificium, sed est novum Sacrificium totale: ergo illius sumptio nihil juvat ad prius Sacrificium integrandum: ergo talis Sacerdos eodem die bis celebrat, quod de per se est illicitum, præterquam in die Natalis Domini.

Ideo alii apud Suarium suprà, quos ipse sequitur, consent, nullam esse obligationem novæ Consecrationis propter sumptionem; quia, quamvis sumptio sit de integritate Sacrificii ex præcepto divino, de quo suo loco, tamen illud præceptum jam non potest impleri; quia Sacramentum non est jam consumptibile pro hoc statu miraculoso.

Addunt